

וינולה על כנת הרנגפור – מתקלפת היטב

מידע ראשוני מתצפיות בהיקף מצומצם בחוות החולה

משה בר-יוסף, יוסף בן-שלום,
המעבדה ע"ש ש. טולקובסקי, מינהל
המחקר החקלאי
זמיר עשור, ניצן רוטמן, חוות המטעים
הגליל העליון, שה"מ

בשנת 1992 נשתלה בחוות החולה קבוצה

קטנה של שתילי וינולה מורכבים על כנת
הרנגפור. כשלושה חודשים בטרם השתילה
הודבקו השתילים ברכב מנוגע בגזעים של
וירואיד האקסוקורטיס, שהופרדו מווירואידים
גורמי ניקרון וגורמי קהקסיה המצויים ברכב
הרגיל המשמש למטרות נינוס.
השתילים ניטעו ברווחים של כ-2 מטרים

בשורה ו-5 מטרים בין השורות.
משתילים אלה התפתחו עצים נמוכי קומה
(כ-1.5 מטרים לאחר שלוש שנים) ובעלי צורה
אופיינית לזן - עץ שמוט בעל מבנה חצי כדורי.
העצים הניבו בשנתם השלישית-רביעית יכול
שניתן לאומדו בהערכה זהירה כב-2.5-3 טונות
לדונם. הפרי היה בגודל ובצבע המקובלים לזן

במעבדה.

ככלל, התצפית המוגבלת אינה יכולה להיות במקום ניסוי מסודר. אך בתנאים הנוכחיים, כאשר ההשבחה וההסגר משחררים כמה עשרות זנים ובני זנים לשנה, יש חשיבות גדולה לתצפיות ולו חלקיות של פרדסנים שונים בתנאי גידול שונים, כדי לנסות ולאתר תנאי מיקרואקלים או תנאי קרקע ואזורי גידול המתאימים במיוחד לטיפוסים החדשים. מומלץ לשתלנים לגדל מכל טיפוס או זן המשתחרר מהטיפול כמה מאות שתילים על כנות שונות, שאותם יציעו למזמיני השתילים בכמויות של 10 או 20 שתילים על 4-5 כנות שונות.

המידע שיצטבר, ישמש כאינדיקטור ראשוני לסיכויי האקלום של זנים חדשים בפרדסים שונים.

כאמור, אין המדובר בתחליף לניסויים אלא בתצפיות ראשוניות, שיכוונו בעתיד למקומות שבהם יהיה כדאי לבצע את הניסויים המסודרים לזנים המבטיחים.

מצוינת. כידוע, בעיית ההתקלפות היא בין המגבלות הבולטות של הזן, שהוא בעל צבע, טעם ובסומת מצוינים (את הזן פיתחה המחלקה להשבחה במכון וולקני).

לברור יסודי יותר של התנהגות הצירוף הזה בנוכחות וירואידים שונים, כולל מועד ההדבקה והגזע או סוג הווירואיד המתאים ביותר לצירוף הזה, תינטע השנה בחווה חלקת ניסוי חדשה בתצורה של דו-שורה, בצפיפות של כ-160 עצים לדונם. נראה כי דו-שורה תתאים במיוחד לזן הוינולה, שהוא כאמור זן בעל גידול שמוט, וקיים סיכוי כי יהיה ניתן לעצב את העצים למבנה דמוי מנהרה בדומה לעיצוב אשכוליות סטר רובי בחלקות הדו-שורה המנונסות בחווה.

מבנה המנהרה מאפשר קטיפי מהיר ונוח במיוחד בתנאי קטיפי בריני.

בשלב זה מומלץ גם למשקים אחרים באזור לבדוק את התנהגות הצירוף, בהיקף מוגבל של דונמים בודדים, וברוחי נטיעה של 100 - 160 עצים לדונם. רכב של תבדידי אקסוקורטיס נקי מווירואידים מזיקים אחרים - ניתן לקבל אצלנו

זה. רוב הפרי היה מרוכז בחיק העצים.

התכונה שמשכה את עינינו היתה קילופם הקל של פירות הצירוף המתואר. תכונה זו בלטה לעומת פירות וינולה אחרים הגדלים בחלקה סמוכה מבוגרת יותר על כנות הטרוייר והחוש חש.

הצירוף של וינולה על כנת רנגפור יוצר עץ נמוך קומה ובעל מבנה בכות, בעל פירות יפים ויבולים טובים

מספר העצים היה קטן והתוצאות הן בבחינת תצפית ראשונית ומוגבלת. אך גם ממידע מוגבל זה ניתן כבר להעריך, כי הצירוף של וינולה על כנת רנגפור המודבקת בתבדידי אקסוקורטיס, בתנאי הגליל העליון - יוצר עץ נמוך קומה ובעל מבנה בכות, בעל פירות יפים ויבולים טובים, והעיקר - בעל התקלפות